

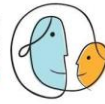
מבוא ליחידת ההוראה - השכונה שלי

כתבו: מיטל מור ועירית דבורה

יחידת ההוראה "השכונה שלי" מיועדת לתלמידי כיתה ג' במסגרת שיעורי מולדת. ומתמקדת בנושא מולדת ועברית תוך שימוש בחשיבה מסדר גבוה ומיומנויות חקר. היחידה באה להרחיב את נושא "השכונה שלי". שלב זה הינו חלק מתהליך חקר שיערכו התלמידים. בשלב זה עליהם לאסוף מידע ולהכיר שכונות שונות, בלמידה מחוץ לגבולות הכיתה. היחידה משלבת את סיפורי חוויות ילדות בשכונה של משתתפי תכנית "הקשר הרב דורי" ותועדו [במאגר סיפורי מורשת](#).

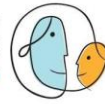
רציונל היחידה

מפגש עם השכונה לאורך הדורות, השנים, האנשים והמקומות השונים בארץ. תוך חשיפה ואיסוף מידע על אופי השכונה, המאפיינים שלה, טיב היחסים בין תושביה ועוד. השכונה דרך הרגליים והעיניים באופן המאפשר למידה רלוונטית, המחברת לחיי היומיום של התלמידים ויצירת ידע חדש שלא היה קיים לפני כן. התלמידים מוזמנים לחקור את סביבת מגוריהם - להכיר אותה, להבין אירועים ותהליכים המתרחשים בה, לבטא את החוקיות ולמשיג אותה. במהלך השלב הראשון של הלימוד יחשפו התלמידים למושגים ומאפיינים של השכונה. התלמידים יחשפו לסיפורי מורשת מתקופות שונות, במקומות שונים, דרך עיניהם של אנשים שונים. ימשגו את מאפייני השכונה, יערכו השוואה בין חייהם היום, לחיי המספרים (במאגר סיפורי מורשת). יעבדו את המידע בסיפורים, ינתחו אותם, ויסיקו מהם מסקנות. הלימוד על הסביבה מזמן פרשנויות שונות לתופעות וליכולות, כגון: הנמקה, הבעת דעה, הערכת מצבים. בשלב מאוחר יותר על התלמידים לחקור נושאים שונים בשכונה שלהם. לאסוף מידע (באמצעות מיומנויות חקר שונות, כגון: סיור, תצפית, סקר, שאלון). התנסות ישירה עם הסובב וחשיפה לסיפורים, עשויה לתרום להכרה בלתי אמצעית של התלמיד את סביבתו. התלמיד לא רק יקרא על סביבות של ילדים אחרים (בתקופות שונות ובאזורים שונים בארץ) אלא יתנסה גם בתוך הסביבה שלו. התלמיד ממקד את הסתכלותו, מכיר ומזהה מרכיבים, מארגן, ממיין ומשווה אינפורמציה שהוא קולט ונותן להם הכללה, חוקיות, שיום (מתן שם). הלמידה באמצעות החשיפה לסיפורי מורשת מעודדת למידה בדרך חקר וגילוי – איסוף נתונים הפקת מידע מהם.

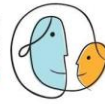

יחידת הוראה בנושא - "השכונה שלי"

פירוט התכנון	פירוט המרכיבים	
מולדת	תחום הדעת	
השכונה שלי בעיר ראשון לציון בהשוואה לשכונות אחרות בתקופות זמן שונות, דרך עיניהם של אנשים שונים ובמקומות שונים בארץ על פי הסיפורים ממאגר הסיפורים.	נושא בתכנית הלימודים	
השכונה שלי	נושא היחידה	
מיטל מור ועיריית דבורה, מחנכות כיתה ג' מורות לעברית ומולדת.	מפתחות היחידה	
ג'	שכבת גיל	
שבועיים – שני שיעורים בני שעה וחצי כל אחד	משך היחידה	
למידת חקר בנושא השכונה שלי. שלב א' (כחלק מנושא החקר) שלב החשיפה וההמשגה של מה יש בשכונה.	רציונל למורה	
במסגרת לימוד "השכונה שלי" יחשפו התלמידים לשירים השופכים אור ומגדירים את השכונה, יחשפו למאגר סיפורים של אנשים שונים שהתגוררו בשכונות שונות, בתקופות שונות ובמקומות שונים בארץ, כשלב ראשון של איסוף מידע והמשגה של מהי שכונה? בשלבים הבאים הילדים ימיינו את המושגים יצרו קטגוריות שונות הקיימות בשכונה (כגון: תחבורה, בילוי ופנאי, חינוך, מסחר, איכות הסביבה, בריאות, שינויים טכנולוגיים בשכונה ועוד). יכתבו שאלת חקר ויחקרו על נושא בשכונה בה הם גרים ויציגו ליתר הכיתה את הנושא דרך תהליך החקר שעברו.	רצף	
היכרות עם השכונה בה גרים התלמידים. היכרות עם סיפורים על שכונות נוספות בארץ. השוואה בין שכונות בעבר לשכונות בהווה. הבנה של חוקיות הקיימת בשכונה. הבנה של אירועים ותהליכים המתרחשים בשכונה. המשגה - מה יש בשכונה.	מטרות תוכן	
שכונה, איסוף נתונים, המשגה, השוואה, תבחינים, מיון, קטגוריה, מושגים, פרוט, הכללה, חקר, ועוד.	מושגים	
איתור מידע רלוונטי ברשת. עיון במאגר סיפורים אישיים של אנשים שחיו וחיים בשכונות שונות בישראל. למידה שיתופית קבוצתית. חיפוש מידע וסיכום בדרכים שונות. שימוש בכלים ממוחשבים שיתופיים. מיזוג טקסטים ונתונים.	מיומנויות המאה ה-21 אוריינות מידע ומדיה	
סיפורים ממאגר הסיפורים הארצי. עבודה במחברת דיגיטלית- רוג'ום מסמך משותף פתקים דיגיטליים	מיומנויות תקשוב	

	מצגת שיתופית ועוד.		
	מעגלי השייכות במולדת	ידע קודם נדרש	
	מחברת דיגיטלית – קישור למחברת ספר מולדת לכיתה ג' סיפורים ממאגר סיפורי מורשת.	חומרי למידה כתובים ומתוקשבים	
	שכונת ילדתי – עץ הצאלון / גילה א. שכונה על הגבול הירדני / אתי בן עטר שכונה קטנה וילדות גדולה / ירדנה שטיין רוטנברג שכונה של נתינה / אסתר צירקוס שכונה יפה גגות אדומים / רחל ישראלי	סיפורים ממאגר סיפורי מורשת	
	גיוון תכנית החקר העשרה בנושא השכונה שלי ושכונות נוספות בישראל.	היענות לשונות	
	מסמך עבודה- מחברת דיגיטלית ברוג'ום ובה תוצרי התלמידים. עבודת חקר על השכונה שלי. נושא החקר של הקבוצה.	תוצרי למידה	
	ייבנה במהלך העבודה יחד עם הילדים.	מחווון הערכה	☐

מהלך השיעור - הראשון

זמן דקות	תיאור הפעילות	מהלך ההוראה	
20 דקות	חשיפת השיר - שכונת חיים קישור לידע קודם - מהי שכונה איסוף מידע- מה יש בשכונה?	פתיחה	
50 דקות	תרגול מיומנות ההשוואה. על התלמידים לבחור סיפור אחד מבין 3 הסיפורים המוצעים: <ul style="list-style-type: none"> שכונה קטנה וילדות גדולה / ירדנה שטיין רוטנברג שכונה של נתינה / אסתר צירקוס שכונה יפה גגות אדומים / רחל ישראלי התלמידים מתבקשים לקרוא את הסיפור ולאסוף מידע ומושגים אודות השכונה בה גדל מספר הסיפור ולערוך השוואה בינה לבין השכונה בה הוא גדל. המשגה של הנושאים עליהם מדובר בסיפור. יצירת תבחינים להשוואה וביצוע ההשוואה. מושגים- בית, משפחה, שכונה, גן ציבורי, חברים, גן, בית ספר ועוד. עבודה יחידנית במחברת ולאחר מכן, דיון בקבוצה קטנה אודות תבחיני ההשוואה ומילוי טבלת השוואה שיתופית וכתיבת מסקנות מהטבלה בלוח השיתופי . (כל שתי קבוצות בודקות, אוספות מידע ומשוות שכונה אחת ממאגר הסיפורים לשכונה שלהם).	גוף השיעור	
20 דקות	חשיפת המסקנות מטבלאות ההשוואה – בלוח השיתופי , דיון כיתתי וכתיבת תובנות במחברת.	סיום	
	ההשוואה בין שכונה בתקופות שונות בתולדות המדינה לבין שכונה כיום.	יישום	
	עריכת ההשוואה, קריאת הסיפור, בחירת תבחינים, איסוף מידע ממקור כתוב ומידע אישי, כתיבת מסקנות.	עבודה פרטנית	
	קריאת הסיפור ממאגר המורשת. חשיפה לתרבות השכונתית בשנים של קום המדינה - אותה הם לא מכירים, בהשוואה לתרבות השכונתית בה הם גרים כיום.	העשרה	
	התלמיד יכתוב תובנות בעקבות השיעור.	סיכום ורפלקציה	
	מחשב אישי לכל תלמיד לקריאת הסיפורים במאגר סיפורי מורשת.	מעבדת מחשבים	
	כתיבת תובנות מהלמידה.	שיעורי בית	

מהלך שיעור מס' 2

זמן	תיאור הפעילות	מהלך ההוראה	
20 דקות	חשיפת השיר: <u>מה זאת שכונה?</u> / גילה נגר התייחסות לשכונה, משחקי ילדים, אנשים, התמודדויות, תעסוקה, מסחר, בילוי, מבנים, מרכזי קניות ועוד.	פתיחה	
50 דקות	השיעור יעסוק בהשוואה של אופי החיים בעבר לעומת החיים היום. נבחן את משחקי ילדות בעבר לבין משחקי ילדות כיום, תעסוקה בשעות הפנאי, המסחר בעבר ובהווה. וכיצד נבנית אישיות של אדם בהשפעת הסביבה בה הוא חי? העתקת השיר לקובץ word הדגשה של מושגים בצבע אחד, מאפיינים בצבע שונה – עבודה אישית. סיכום משותף של המושגים והמאפיינים של השכונה (פרונטלי בקובץ docs). קריאת הסיפורים: <u>שכונת ילדתי – עץ הצאלון</u> / גילה א. <u>שכונה על הגבול הירדני</u> / אתי בן עטר כתיבת תובנות הדומה והשונה בשכונות שונות, בתקופות שונות ובמקומות שונים בארץ בלוח השיתופי ב- padlet	גוף השיעור	
20 דקות	איסוף מושגים ומאפיינים של שכונה. הבחנה בשונה ובדומה בשכונות שונות בתקופות זמן שונות, דרך עיניהם של אנשים שונים ובמקומות שונים בארץ על פי הסיפורים ממאגר הסיפורים בהשוואה לשכונה שלהם כיום. המשגה של התובנות בלוח השיתופי.	סיכום	
	בחירה של מקום, מאפיין בשכונה שלי, תיעוד עצמי והסבר מדוע בחרתי לצלם תמונה זו?	יישום	
	קריאת הטקסטים, חשיפה ואיסוף מושגים על השכונה. חשיבה והמשגה של השונה והדומה בין שכונות שונות, בתקופות שונות ובמקומות שונים בארץ.	עבודה פרטנית / קבוצתית	
	קריאת הסיפור ממאגר המורשת. חשיפה לתרבות השכונתית בשנים של קום המדינה- אותה הם לא מכירים, בהשוואה לתרבות השכונתית בה הם גרים כיום.	העשרה	
	התלמיד יבחר, יתעד, יצלם ויסביר מקום אהוב או מצב אהוב בשכונה שלו. את התמונות יעלו ללוח השיתופי - padlet .	סיכום ורפלקציה	
	מחשב אישי לכל תלמיד לקריאת הסיפורים במאגר סיפורי מורשת. העתקת השיר למסמך word והדגשה של מושגים בצבעים שונים. שימוש בלוח שיתופי padlet .	מעבדת מחשבים	
	בחירה של מקום, מאפיין בשכונה ותיעוד עצמי. המשימה: צלם תמונה שאתה אוהב בשכונה: מקום אהוב או מצב אהוב וכתוב מה אתה הכי אוהב בסיטואציה שתיעדת. העלה את התמונה וההסבר ללוח השיתופי.	שיעורי בית	